

تحلیل کمپ تفریحی، توریستی، گردشگری، ورزشی شهرستان ملایر و ارائه برنامه‌ریزی راهبردی برای بهبود اعتلای شرایط موجود با تکیه بر دیدگاه برنامه‌ریزی منطقه‌ای

زهرا مومنی

کارشناسی ارشد شهرسازی گرایش برنامه‌ریزی منطقه‌ای دانشگاه آزاد اسلامی قزوین

چکیده

صنعت کمپ گردشگری، تفریحی، توریستی و ورزشی تا پایان دهه آینده در صدر جدول صنایع پردرآمد جهان قرار می‌گیرد و کشور ایران به دلیل دارا بودن تنوع اقلیمی و زیستی، وضعیت توپوگرافی بی‌نظیر، وجود جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی، توانمندی‌های فراوانی برای جذب گردشگر و خصوصاً گردشگری ورزشی، از اهمیت بالایی برخوردار است. شهرستان ملایر از نظر جمعیت پس از شهرستان همدان دومین رتبه را در استان دارد. این کمپ با مساحت ۸۲ هکتار و با هدف ایجاد مرکز اکوتوریسم که در آن ملیت، فرهنگ و ورزش با هم پیوند داشته، شامل عرصه‌های اقامتی و عمومی می‌باشد و با استفاده از امکانات بالقوه و تبدیل آن به امکانات بالفعل و افزایش سرانه نشین خانواده در فضای سبز شهر و توسعه صنعت گردشگری و اکوتوریسم و همچنین این مسئله که عده زیادی از شهروندان به دلیل عدم توانایی وضعیت جسمانی قادر به بازدید از طبیعت زیبای جنگل‌های طبیعی مذکور نبوده و محیط‌های مذکور نیز فاقد عنصر حرکت، صدا، آب، مبلمان مناسب و نورپردازی می‌باشند، این مقاله با هدف برنامه‌ریزی صحیح با استفاده از مصالح همگن و توافق با سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی در منطقه بام شهرستان ملایر انجام شد. در نتیجه این منطقه در تابستان با ارائه خدمات ساحلی و ورزش‌های آبی و در زمستان با آب و هوای خاص کوهپایه‌ای خود می‌تواند گردشگران زیادی را به خود جلب نماید. در این پژوهش با استفاده از روش پیمایشی در مطالعات میدانی و تعیین نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها، با توجه به پتانسیل‌هایی که در منطقه وجود دارد به شیوه ارزیابی منطقه جهت برنامه‌ریزی راهبردی برای ایجاد کمپ تفریحی، توریستی، گردشگری، ورزشی جذب توریسم پرداخته شد تا به دلیل نبود اشتغال لازم و مناسب در منطقه بام ملایر، برنامه‌ریزی راهبردی را برای اشتغال‌زایی ساکنان منطقه طرح‌ریزی شده و با ایجاد کمپ پیشنهادی با استفاد از ظرفیت‌های بومی منطقه در جهت جذب توریسم قدم برداشته شود.

واژه‌های کلیدی: کمپ گردشگری، بام ملایر، جدول SWOT، برنامه‌ریزی راهبردی

مقدمه

گردشگری پدیده‌ای است که از گذشته‌های دور مورد توجه جوامع انسانی بوده و بر حسب نیازهای متفاوت اجتماعی، اقتصادی و تاریخی به پویایی خود ادامه داده است. در عصر حاضر رشد روزافزون جمعیت و متعاقب آن شهرنشینی لجام‌گسیخته به ویژه در کشورهای در حال توسعه (کمبود فضای سبز، آلودگی شهرها) مشکلات فراوانی را از لحاظ گذراندن اوقات فراغت و استفاده از زیبایی‌های طبیعی به وجود آورده است. انسان برای فرار از زندگی ماشینی و شهری (این جزیره گرم و آلوده) دست به دامن طبیعت می‌شود که این خود مبنای شروع فعالیتی به نام اکوتوریسم است. فعالیتی که با هدف بهره‌گیری از زیبایی‌های طبیعی و جلوه‌های حیرت‌انگیز خلقت در عین حال سفری مسئولیت‌پذیر بدون کمترین آسیب‌پذیری محیطی بر فضای کالبدی منطقه می‌باشد چنانچه کمپ صنعت گردشگری بخواهد از مواهب طبیعی برخوردار شود، باید حفاظت محیطی را در برنامه ریزی خود لحاظ کند. کمپ گردشگری را گردشگری متکی بر طبیعت تشکیل می‌دهد (قرخلو، رمضان-زاده لسبویی و گلین شریف دینی، ۱۳۸۸)

صنعت گردشگری طی دهه‌های اخیر، توسعه‌افزاینده و ابعاد بسیار گسترده‌ای به خود گرفته و هر سال به تعداد مسافرانی که با انگیزه‌های مختلف سفر می‌کنند، افزوده می‌شود. نقش اقتصادی ناشی از فعالیت‌های گردشگری در ابعاد ملی و منطقه‌ای بسیار با اهمیت بوده و برای بسیاری از کشورها، جزء منابع اصلی درآمدشان محسوب می‌شود. در سال‌های اخیر موضوع توسعه گردشگری در ایران و ظرفیت‌سازی و ایجاد بسترهای ضروری آن موجب گردیده در برنامه سوم با تأکید بیشتر و در برنامه چهارم و نیز در برنامه چشم‌انداز توسعه اقتصادی کشور در افق طرح به صورت جدی‌تر به آن پرداخته شود. از موانع اصلی توسعه گردشگری در ایران می‌توان به پایین بودن نسبی زیرساخت‌ها و امکانات، فقدان تأسیسات و تجهیزات مورد نیاز گردشگری، فقدان اقامتگاه‌های ارزان قیمت که در اکثر کشورها وجود داشته و با اقبال عمومی روبرو می‌باشد و مسایل فرهنگی و مدیریتی و... اشاره کرد (پاپلی یزدی و ستایی، ۱۳۸۵).

طرح حاضر با هدف توسعه گردشگری از طریق ایجاد کمپینگ‌های گردشگری با ظرفیت‌سازی‌های متنوع و با پیش‌بینی تسهیلات و تأسیسات مورد نیاز در نواحی، محورها و شهرها با لحاظ کردن شرایط اقلیمی و اکولوژیکی و فرهنگی در طراحی، معماری و ساخت در هر منطقه بوده است

ساخت شهرک‌های توریستی در نقاط مختلف دنیا از جمله برنامه‌های اساسی و پایه‌ای برای جذب توریست داخلی و خارجی است. اما مکان‌یابی این شهرک‌های توریستی شاید مهمترین موضوع در ساخت این شهرک‌ها باشند. در تمام دنیا پتانسیل‌های طبیعی و یا مصنوعی که می‌توانند باعث جذب توریست شوند، پایه اولیه ساخت شهرک‌های توریستی را تشکیل می‌دهند. به عبارتی نخست پتانسیل جذب توریست در آن مکان وجود داشته و سپس برای جذب بیشتر توریست و همچنین خدمات بیشتر به توریست‌ها، اقدام به ساخت شهرک‌های توریستی می‌شود.

به عنوان مثال در سواحل، بهترین مکان برای ساختن شهرک‌های توریستی در سواحل دریاست، برای پتانسیل استفاده و لذت بردن از دریاست که باعث می‌شود توریست و مسافران به این مناطق سفر کنند و یا جذب جنگل و درختان است که باعث سفر جهانگردان به نقاط جنگلی می‌شود. حال در نظر بگیرید که بخواهند در مناطق ساحلی با آن همه جذب و پتانسیل، شهرک توریستی را ایجاد کنند. طبیعی است که باید این شهرک توریستی در کنار ساحل زیبای دریا باشد.

کمپ گردشگری، تفریحی، توریستی، ورزشی پدیده‌ای است که از گذشته‌های دور مورد توجه جوامع انسانی بوده و بر حسب نیازهای متفاوت اجتماعی، اقتصادی و تاریخی به پویایی خود ادامه داده است. در سال‌های اخیر موضوع توسعه گردشگری

دراپران و ظرفیت سازی و ایجاد بسترهای ضروری آن موجب گردیده در برنامه سوم با تأکید بیشتر و در برنامه چهارم و نیز در برنامه چشم انداز توسعه اقتصادی کشور در افق طرح به صورت جدی تر به آن پرداخته شود. از موانع اصلی توسعه گردشگری در ایران می توان به پایین بودن نسبی زیرساخت ها و امکانات، فقدان تأسیسات و تجهیزات مورد نیاز گردشگری، فقدان اقامتگاه های ارزان قیمت که در اکثر کشورها وجود داشته و با اقبال عمومی روبرو می باشد و مسایل فرهنگی و مدیریتی و... اشاره کرد (پاپلی یزدی و ستایی، ۱۳۸۵).

کشور ایران به دلیل دارا بودن تنوع اقلیمی و زیستی، وضعیت توپوگرافیکی بی نظیر، وجود جاذبه های تاریخی و فرهنگی، توانمندی های فراوانی را برای جذب گردشگر و خصوصاً گردشگر ورزشی داراست. منطقه بام شهرستان ملایر نیز این توانمندی را برای برنامه ریزی و ایجاد کمپ گردشگری، تفریحی، تورریستی، ورزشی دارد، ولی نتوانسته استفاده لازم را ببرد (طرح جامع ملایر ۱۳۹۰).

طرح حاضر با هدف توسعه گردشگری از طریق ایجاد کمپینگ های گردشگری با ظرفیت سازی های متنوع و با پیش بینی تسهیلات و تأسیسات مورد نیاز در نواحی، محورها و شهرها با لحاظ کردن شرایط اقلیمی و اکولوژیکی و فرهنگی در طراحی، معماری و ساخت در هر منطقه بوده است.

ادبیات تحقیق

-دوستی (۱۳۷۸) در بررسی طراحی شهرک فرهنگ و هنر (نیشاپور) عنوان نمود: شهر دیرسال نیشاپور در گذر زمان بارها ویران شده و امروز اثری از شکوه و عظمت گذشته را ندارد. در برآوردن این نیاز و از طرفی سامان دهی منطقه توریستی و تفریحی شهر، احتیاج به تفکر و طراحی سایت فرهنگی شهرستان نیشاپور تحت عنوان "شهرک فرهنگ و هنر" پیشنهاد می-شود.

سلطانی (۱۳۸۱) پژوهشی را با عنوان: بررسی مجموعه تفریحی- فرهنگی کانون جوانان انجام داد. ایجاد مجموعه ای را به منظور پاسخگویی به نیازهای جوانان و پربارساختن اوقات فراغت جوانان از طریق ایجاد فضاهای تفریحی، فرهنگی متناسب با روحیات ایشان مطرح می نماید. این مجموعه که در مقیاس شهری کار می کند، جهت سرویس دهی به جوانان شهر تهران خصوصاً جوانان ساکن شهر و محدوده شهرک غرب منظور گردیده.

- امین بیدختی و نظری (۱۳۸۸) در مقاله ای با عنوان نقش بازاریابی در توسعه صنعت گردشگری مطرح نمودند: توجه به جاذبه های گردشگری، فعالیت های تبلیغاتی و تنظیم راهبردها بر اساس توزیع جاذبه ها که به نظر می رسد با توسعه صنعت گردشگری استان سمنان مرتبط باشند، به عنوان ابعاد موضوع مطرح شد. پس از آن به جمع آوری اطلاعات و شناسایی جنبه-های مختلف موضوع از طریق مصاحبه با کارشناسان، مدیران، و صاحب نظران حوزه گردشگری، و مطالعات کتابخانه ای پرداخته و برای پاسخگویی به چگونگی ارتباط این عوامل با توسعه صنعت گردشگری استان سمنان پنج فرضیه، تدوین گردید.

در جامعه آماری پژوهش کلیه مدیران، کارشناسان و صاحب نظران در حوزه گردشگری شامل ۳۰۰ نفر و حجم نمونه مطابق با جدول مورگان ۱۶۹ نفر برآورد گردید، و به شیوه نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شد. به منظور جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته ای با ۴۹٪ شاخص با مقیاس پنج گزینه ای استفاده شده که پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ به میزان ۸۲٪ گزارش شده است. داده های گردآوری شده با شاخص های آماری کای دو، ضریب آزمون کوهن و آزمون

فریدمن تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد تمام عوامل تأثیرگذار که در این پژوهش مطرح شده‌اند، در توسعه صنعت گردشگری استان سمنان موثرند.

بصیری پارسا (۱۳۹۰) در مقاله‌ای با عنوان امکان‌سنجی ایجاد کمپینگ در شهر همدان با هدف توسعه صنعت گردشگری، به این نتیجه رسید که تأسیسات اقامتی یکی از عناصر مهم در جذب گردشگر و توسعه گردشگری است. قیمت، درجه و کیفیت بهداشت، استانداردها و نزدیکی به مقصد مورد نظر از فاکتورهای مورد توجه گردشگران در مراکز اقامتی می‌باشد. وجود یا عدم وجود هر کدام از این عناصر به عنوان عامل اصلی در جذب گردشگران محسوب نمی‌شود، اما نقش مهمی در پاسخگویی به تقاضای گردشگر و جذب آنها در هر شهر یا منطقه‌ای دارد.

- قره‌چاهی و نصیری (۱۳۹۱) در مقاله‌ای با عنوان: احداث دهکده ورزش‌های آبی-ساحلی ایران در چابهار، گامی برای توسعه جنوب شرق ایران عنوان نمودند که با بررسی پتانسیل‌ها و جاذبه‌های گردشگری طبیعی سواحل جنوبی ایران، مشرف به دریای عمان ایده توسعه و ساخت همه‌جانبه دهکده ورزش‌های آبی ساحلی را مطرح کردند. بندر چابهار در قسمت جنوبی استان سیستان و بلوچستان با یکی از بزرگترین منابع آبی کشور دریای عمان هم‌جوار است. این هم‌جواری موقعیت ویژه‌ای را برای بهره‌برداری‌های توریستی-فرجگاهی و انواع ورزش‌های آبی از سواحل دریای عمان به ویژه در ایام زمستان فراهم می‌آورد. داشتن دمای مناسب در تمام طول سال، تحقق این امر را امکان‌پذیرتر می‌نماید.

اگر رویای ساخت دهکده ورزش‌های آبی-ساحلی تحقق یابد، بدون تردید توسعه استان سیستان با الگوی از ساحل به خشکی افزایش خواهد یافت. این دهکده در کنار مزیت‌های اقتصادی برای خطه جنوب کشور، می‌تواند در افزایش وفاق و همبستگی ملی کمک شایانی نماید و با توجه به ویژگی‌های سواحل مشرف به دریای عمان و بازدید از جاذبه‌های طبیعی به توسعه‌ی ورزش و طراحی مکان‌یابی مناسب برای ورزش‌هایی که به منابع و جاذبه‌های طبیعی، ساحلی و دریایی وابسته است پرداختند.

مبانی نظری

-تعاریف، مفاهیم کمپ و کمپینگ

• ریشه لغوی واژه کمپ

واژه کمپ از واژه لاتین Campus به معنی زمین رو باز، صحرا گرفته شده است. در فرهنگ لغت Longman کمپینگ را محلی معرفی نموده است که یک فرد، خانواده، گروه و یا حتی یک واحد نظامی ممکن است در آنجا اقامت کنند. کمپینگ می‌تواند هر مکان طبیعی را شامل گردد که فرد یا گروهی از افراد در آن اقامت کنند. اما به طور معمول کمپینگ‌ها محدوده‌های نسبتاً وسیعی از سطح زمین باز را شامل می‌شوند که فضاهای متنوعی را جهت استقرار افراد در داخل چادرها، کلبه‌ها، ساختمان‌های موقت در بر می‌گیرند. در کنار این فضاها نیز سایر خدمات اقامتی، بهداشتی، تفریحی، ارتباطی و... ارائه می‌شود (اریسیان، ۱۳۸۲: ۳۲).

• تعریف کمپینگ

مطابق تعریف سازمان میراث فرهنگی، کمپینگ استراحتگاه‌هایی هستند که در بین راه‌ها و یا در مناطق دیدنی و خوش آب و هوا احداث می‌گردند. معمولاً دارای سرویس‌های بهداشتی و استراحتگاه‌های سرپوشیده هستند. مسافران می‌توانند با استفاده از محوطه‌های ایجاد شده چادر خود را بنا نهاده و یا ماشین واگن‌دار خود را پارک نمایند و شب را در همان منطقه سپری نمایند.

گاه تسهیلاتی برای روشن کردن آتش و پخت و پز نیز تدارک دیده شده است. معمولاً به تبع رفت و آمد مسافر و استقرار آنها در این استراحتگاه، فروشگاه‌هایی نیز در کنار آن ایجاد می‌شود. گاه در کمپینگ‌ها امکانات آب و برق به صورتی که قابل اتصال به سیستم تأسیسات کاروان‌ها باشد، تدارک دیده می‌شود: (<http://www.ichtohost.com>)

• ویژگی‌های کمپینگ

- نزدیکی به نقاط دیدنی و جاذبه‌های گردشگری
- اقامت ارزان قیمت
- اقامت موقت
- ارائه و امکانات و خدمات تفریحی
- فرصت کسب تجربه ماجراجویانه
- تجربه یک اقامت متفاوت
- دریافت اطلاعات و آموزش‌های مورد نیاز گردشگران
- دریافت خدمات استاندارد
- برگزاری تورهای دسته جمعی
- آشنایی با فرهنگ‌های گوناگون
- استفاده چندمنظوره از کمپ‌ها نظیر جشنواره‌ها، همایش‌ها و اسکان موقت هنگام بروز بحران ها (<http://www.ichtohost.com>)

• انواع کمپینگ

- کمپ‌های عمومی تفریحی
- کمپ‌های طبیعت‌گردی
- کمپ‌های پیشاهنگی - دانش‌آموزی
- کمپ‌های همایشی
- کمپ‌های ورزشی
- کمپ‌های نظامی
- کمپ‌های علمی
- کمپ‌های اقامتی صنعتی
- کمپ‌های پناه‌جویان
- کمپ‌های زمستانی
- کمپ‌های فعالیت‌های ویژه (<http://www.ichtohost.com>)
- مهم‌ترین تفاوتی که کمپینگ تابستانی با مدل زمستانی آن دارد در مکان‌یابی برای برپایی چادر است. برخلاف زمستان که مکان برپایی چادر باید در نقطه‌ای بادگیر نباشد، در تابستان باید در نقطه‌ای چادرمان را برپا کنیم که بادگیر باشد و در عین حال کمتر در معرض تابش نور خورشید قرار بگیرد. جنس چادر نیز بر خلاف مدل زمستانی آن که باید ضخیم و بادگیر باشد، بهتر است مناسب این فصل باشد و باید از چادرهای دو پوششی استفاده کنیم که یک پوشش روی چادر با فاصله‌ای مناسب

قرار بگیرد که هم برای پوشش اصلی ایجاد سایه کند و هم موجب فضایی برای رد و بدل شدن هوا شود که در نتیجه چادر خنک‌تر خواهد شد.

ریز فضاهای کمپینگ

اکثر کمپینگ‌ها فضاهای ذیل را شامل می‌شود:

- پذیرش اطلاعات
- پارکینگ
- محدوده‌هایی جهت استقرار چادرها
- محدوده‌هایی جهت استقرار اتومبیل‌های کاروان
- حمام‌ها و سرویس‌های بهداشتی
- فضاهایی جهت پخت و پز (سینک‌های ظرفشویی، اجاق‌های گاز...)
- فضاهایی جهت شست و شو (لباس‌شویی، خشک‌شویی...)
- امکانات مورد نیاز معلولین
- رستوران
- سوپر مارکت
- کافی‌نت
- محل بازی کودکان
- زمین‌های ورزشی چندمنظوره
- ساختمان اورژانس
- نمازخانه

نسبت این جزء فضاها در سطح و همچنین کیفیت ارائه خدمات اقامتی به مانند هتل‌ها در درجه‌بندی کمپینگ‌ها نقش اساسی دارد. در طراحی جزء فضاها سعی بر این است که حداقل مداخله در بستر طبیعی صورت گیرد. تعامل با بستر طبیعی موجب تقویت احساس حضور در طبیعت مابین گردشگران می‌شود (اریسیان، ۱۳۸۲: ۳۵).

انواع سایت‌های کمپینگ

- کمپ ترانزیت: با حداقل امکانات و حداکثر توقف ۴۸ ساعت
- کمپ‌های روزانه: در بعضی پارک‌های تفریحی ایجاد می‌شود. برای گذراندن یک روز یا حداکثر یک شب
- کمپ‌های آخر هفته: در محیط‌های روستایی با امکانات تفریحی در محیط باز، ورزش و فضای بازی کودکان ایجاد می‌شود.
- کمپ‌های مسکونی: دائمی‌تر از کمپ‌های آخر هفته می‌باشند و زمین‌هایش حتی برای ساختن کلبه‌های سبک فروخته می‌شود.
- کمپ‌های تعطیلاتی: در کنار مناظر باارزش طبیعی مثل دریاچه‌ها و جنگل‌ها احداث می‌شوند.

- **کمپ‌های جنگلی:** در آمریکا کمپینگ تیپیک خانواده‌هاست که با گشت و گذار در جنگل همراه است و امکانات مفصل را برای افراد عرضه می‌کند (تراکم تا ۲۵ واحد در هکتار و بین واحدها حداقل ۳۵ متر فاصله است).
- **کمپ‌های گردشگری:** در کنار تفرجگاه‌های گردشگری احداث می‌شوند و استانداردهای بالایی دارند (بالتر از کمپ‌های تعطیلاتی). انواع سرپناه در کمپ‌ها عبارتند از چادر، کاروان، خانه متحرک (عرفانی، گوران، ۱۳۸۷).

مبانی برنامه‌ریزی و استقرار کمپ و معیارهای سطح بندی آنها

• مبانی برنامه ریزی کالبدی کمپینگ ها

اقامتگاه های گردشگری امروزه نقش مهمی را در توسعه و جذب گردشگران ایفا می نمایند. این نقش دارای ابعاد گسترده اقتصادی، اجتماعی، تفریحی و اکوتوریستی بوده و گردشگران خواستار اقامتگاه در محیط های طبیعی، باز و ارزان و با تسهیلات مناسب می باشند از این رو: با توجه به رشد روزافزون گردشگری و تقاضا جهت اقامت، کمپینگ ها می توانند با ساماندهی و تجهیز و ارائه خدمات و تسهیلات و بهره برداری از کوتاه مدت به بلندمدت مبدل شوند. با توجه به نوع تقاضا و سیستم های خدماتی تسهیلاتی موردنیاز گردشگران، اقامتگاه های گردشگری در ۴ سطح عملکردی برنامه ریزی شده اند (<http://www.ichtohost.com>).

• مکان یابی مناسب جهت استقرار کمپینگ

مکان یابی کمپینگ ها بر مبنای امکان دسترسی آنها به نقاط جاذب گردشگری، ویژگی های طبیعی، تاریخی، مذهبی، ورزشی صورت می گیرد. اهمیت این مسئله تا بدان جاست که موجب شکل گیری کمپینگ های تخصصی گردیده است. در اکثر کشورهای اروپایی مدت زمان فعالیت کمپینگ ها ۶ الی ۹ ماه از سال بوده و با توجه به ویژگی های اقامتی که دارند به علاقمندان و گردشگران معرفی می شوند همانند: کمپینگ کویری، کمپینگ کوهستانی، کمپینگ ساکمپینگ ورزشی، کمپینگ تاریخی، کمپینگ مذهبی، کمپینگ آموزشی، کمپینگ درمانی.

• موقعیت مکانی انواع هتل در توریسم

هتل یک واحد اقتصادی است و باید سودآور باشد، مگر اینکه اقتصاد آن به نظام گسترده تری وابسته باشد، مانند هتلی که یک نهاد یا صنعت خاص برای کارکنان و مهمانان خود می‌سازد و سوددهی مستقیم آن هدف سازنده نیست. اما اگر هتل را یک واحد درآمدزا بدانیم، اقتصاد آن به کل اقتصاد شبکه توریسم گره خورده است و میزان درآمدزایی آن وابسته به رفتار شبکه است و از هر اختلالی که به شبکه وارد شود تأثیر می‌پذیرد. ذکر دو نمونه از اختلالاتی که به دلیل عوامل فراملی و درونی به شبکه توریسم ایران وارد شده است، برای درک این نکته لازم به نظر می‌رسد.

عامل تأثیرگذار برونی را در حال حاضر می‌توان مشکلات سیاسی ایران با جهان غرب و کاهش سهم ایران از بازار بالقوه توریسم اروپا و آمریکا و حتی خاور دور دانست. نمونه بارز و اخیر عوامل داخلی موثر در سلامت اقتصاد هتل‌داری، سهمیه‌بندی بنزین است. هر دو مورد بر ضریب اشتغال هتل‌ها اثر منفی داشته‌اند. این بحث بسیار مهم، ریشه‌دار و عمیق است. به طور خلاصه می‌توان اشاره کرد که هر چند هتل‌سازی و هتل‌داری یک فعالیت خصوصی است، اما بسترسازی برای صنعت توریسم (ایرانگردی و جهانگردی) در سطح ملی از وظایف دولت و نظام برنامه‌ریزی است. نابسامانی در این بسترسازی به عوض رونق توریسم در ایران، به سود رقبای همسایه‌ها تمام می‌شود. درآمد حاصل از جهانگردی در کشورهایی که به این صنعت تسلط دارند و می‌-

دانند چگونه آن را اداره کنند با درآمد نفتی ایران رقابت می‌کند، با این تفاوت که درآمد نفتی متمرکز است، اما درآمد توریستی بین مردم توزیع می‌شود.

اهداف و معیارهای سطح‌بندی کمپینگ

- آستانه‌های خدماتی موردنیاز گردشگران
 - انعطاف‌پذیر بودن تأسیسات، تجهیزات و امکانات گردشگری
 - طراحی اقامتگاه‌ها با شرایط اقلیمی و محیطی
 - ساماندهی و ارتقاء امکانات، تسهیلات و خدمات گردشگری
 - ایجاد قابلیت پذیرش گردشگران خارجی
 - طراحی کمپینگ‌ها با قابلیت بهره‌برداری چند منظوره
 - توسعه و ساماندهی انواع فعالیت‌های آموزشی-فرهنگی و تفریحی
- (<http://www.ichtohost.com>)

دهکده‌های گردشگری

مکان‌هایی از یک استان هستند که با فواصل نزدیک به آن به لحاظ جاذبه‌های طبیعی، فرهنگی و تاریخی، قابلیت‌های لازم را برای جذب جهانگردان داخلی و خارجی لازم را دارند و نیازمند ایجاد تأسیسات و امکانات جهانگردی و انجام اطلاع‌رسانی مناسب هستند. دهکده گردشگری می‌تواند، به عنوان یک اقامتگاه محل تمرکز جهانگردان داخلی و خارجی به منظور انجام سفرهای فراغتی، تعطیلاتی و حتی سکونتی باشد. این کانون باید دارای تمام امکانات ویژه مورد نیاز ساکنان، جهانگردان و کسانی که اوقات فراغت خود را در دهکده می‌گذرانند، باشد. بنابراین ساخت فضاهای تفریحی، ورزشی، اقامتی، خدماتی، تجاری و رفاهی در حد استانداردهای جهان امروز و گردآوردن همه نیازهای شهری در یک مجموعه متمرکز از ویژگی‌های دهکده گردشگری است.

رعایت ملاحظات زیست محیطی و توسعه پایدار نیز از دیگر مشخصه‌هایی است که باید در طرح‌های پیشنهادی مورد نظر قرارگیرد. در این صورت می‌توان اطمینان داشت که چه به لحاظ اقتصادی و چه به لحاظ فرهنگی احداث چنین دهکده‌هایی از بازدهی مناسب برخوردار باشد. بهترین نتایج قابل تصور برای دهکده گردشگری با پیگیری راهبردهایی تحقق خواهد یافت که منافع آن مستقیماً به مشارکت‌کنندگان در ایجاد و توسعه ساز و کارهای مورد نیاز و نیز بهره‌گیران از خدمات معطوف شود. این امر از طریق نظام اداری هوشمند و مدیریتی قابل حصول است که بتواند نتایج مورد انتظار را تأمین کند. اهدافی که در نظر است دهکده جهانگردی به آن شناخته شود عبارتند از:

- کیفیت بالای اقامت و زندگی
- اقتصاد سالم
- پایداری محیط زیست
- وجهه ملی و بین‌المللی

وضعیت توسعه گردشگری در دو دهه گذشته نشان داده است که به هر دلیل امکان فراهم‌سازی کل فضاهای شهری استان برای پذیرش جهانگرد و ایجاد شرایط محیطی برای امنیت و آسایش متناسب با جهانگردان دست‌کم در دهه آینده ممکن

نیست و به این دلیل متمرکز کردن جهانگردان در یک منطقه که در آن تسهیلات و شرایط محیطی مناسب‌تری فراهم شده باشد، راهکاری مطمئن به نظر می‌رسد (اشتری مهرجردی، ۱۳۸۳).

اهداف و ایجاد دهکده‌های گردشگری

- افزایش شمار جهانگردان استان
- افزایش درآمد عمومی از محل توسعه جهانگردی
- افزایش فرصت‌های شغلی
- بالفعل کردن ظرفیت‌های بالقوه جهانگردی استان‌های کشور
- جذب مشارکت بیشتر بخش خصوصی در توسعه جهانگردی
- افزایش جذب سرمایه‌گذاری
- ارتقای سطح خدمات عمومی به جهانگردان (میرسنجری، ۱۳۸۵).

شناخت موضوع طراحی کمپ و دلایل اهمیت آن

• دلایل انتخاب و اهمیت موضوع طرح کمپ تفریحی توریستی، ورزشی، گردشگری

از پدیده‌های مهمی که در دو قرن اخیر در زندگی اجتماعی انسان‌ها رخ داده است ظهور شهرهای متعدد تازه و توسعه‌یابی شهرهای کهن و پیشرفت شهرنشینی و تحول شگرفی است که نه تنها در سیما و نمای شهرها بلکه در احوال درونی آنها نیز به وقوع پیوسته است، این پدیده نتیجه مستقیم انقلاب صنعتی و ترقی اقتصادی سرمایه‌داری است. شهرها با همه بزرگی و محسنات و امکاناتی که دارند، از روح خالی بوده و غوغا و هیاهوی شهرهای بزرگ چون تهران، اصفهان، شیراز، مشهد و تبریز با آن مشکلات عدیده‌ای که در خود دارند، باعث ناراحتی‌های روحی و روانی شهروندان خود می‌شوند و موجب سلب آسایش اهالی می‌گردند.

بالا رفتن آمار بیماری‌های روانی و جنایات دال بر این امر است و از طرفی مشاهده می‌کنیم که در روزهای تعطیل جاده‌های خارج شهر و مبادی ورودی و خروجی شهرها با چه سیل عظیم مسافران خسته از یک کار مداوم در طول هفته با انواع فشارهای ناهنجار چگونه از این مهلکه گریزانند، از سویی دیگر نگهداری گل و حوض آب و مجسمه حیوانات در طبقات مسکونی آپارتمان‌ها حاکی از این خواهش دل در جهت هم‌نشینی با طبیعت است. به ویژه در پنجاه سال اخیر، تراکم جمعیت در شهرها و فشار زندگی ماشینی موجب خستگی روحی افراد شده و تنها راه گریز از این ناگزیری، گرایش مردم به تفریح و به خصوص تفریحات سالم است، تا بدین‌گونه تعادلی بر تأثیر قهری ماشینیزم گردد. یکی از راه‌های مبارزه با این مشکل عظیم جوامع بشری، توسعه برنامه‌های مفید و سرگرم‌کننده، ایجاد پارک، کتابخانه، کلپ جوانان و ایجاد سایر وسایل و اماکن برای تفریح عموم مردم، اعم از شهری و روستایی است (سازمان ایران‌گردی و جهان‌گردی، ۱۳۸۰).

• شناخت موضوع طراحی کمپ

بعد از بیان دلیل انتخاب موضوع و شرح مطالب کلی و مورد نیاز، در این قسمت به شناخت کامل موضوع انتخاب‌شده پرداخته می‌شود. مجموعه اقامتی- تفریحی همان‌طور که از نامش پیداست، شامل دو بخش اقامتی و تفریحی است، که در این جا هر کدام جداگانه شرح داده و به معرفی کامل موضوع پرداخته می‌شود. از آنجا که این پروژه به منظور توسعه صنعت گردشگری و

گذراندن اوقات فراغت مسافران اعم از ایرانی و خارجی در منطقه شمال کشور است و شناخت مفهوم گردشگری و پتانسیل‌های آن در ایران و منطقه مورد بحث بسیار لازم و ضروری است، سعی گردیده تا حد لازم و به مفهوم و موضوع گردشگری و اوقات فراغت توجه گردد و لزوم ایجاد امکانات اقامتی - تفریحی با دلایل منطقی بیان گردد.

• رابطه انسان و طبیعت از گذشته تا کنون

تمایل انسان به بهره‌جویی از طبیعت لازمه بقاء و پویایی انسان از دیرباز بوده است آن‌گاه که انسان از شکار و اقامت در غارها به کشاورزی و اقامت در کلبه‌ها و چادرها رو می‌آورد. یا زمانی که به یک‌جانشینی و شهرنشینی رو می‌آورد باز بهره‌جویی و گریز به طبیعت در ذات او نمایان است.

در دوران باستان انسان رابطه‌ای بس تنگاتنگ با بستر طبیعی پیرامون خود داشته است و با کنکاش در محیط طبیعی و تلاش به منظور غلبه کردن بر ناملازمات طبیعی، زمینه رشد و شکوفایی خود را فراهم نموده است. احترام به طبیعت باعث می‌گردد که تمامی فعالیتش را با طبیعت هماهنگ سازد. تمدن ایران قدیم نیز به تقدیس طبیعت می‌پردازد و طبیعت و مظاهر آن سمبل کمال‌های مطلوب انسان شناخته می‌شوند. معماری این دوران نیز در کنار آب و در دامن طبیعت بدون تعرض، جای می‌گیرد.

انسان امروز، انسان عصر صنعت است. انسانی که در همه‌مهمه جمعیت و غوغای شهر، مدام در شتاب و حرکت است. مدام کار و کار، مدام دغدغه و فشار انسان امروز، صدای پرندگان و حرکت باد در لای درختان، هوای پاک، آرامش طبیعت برای او غریب و بیگانه‌اند. زندگی شهری، مصنوعی و اجباری است. افق‌گرایی طبیعی ناپدید شده و یا در حال ناپیدایی است. مردمی که به طور روزافزون مجبورند در فضاهای مکانیزه و خشک و بی‌روح هم کار کنند و هم استراحت و هم تفریح. در این شرایط است که باید طرحی نو در انداخت و سقف فلک را شکافت.

تفریح، تفرّج و اوقات فراغت

• تفریح

تفریح عبارت است از هرگونه فعالیت یا عدم فعالیت که با قصد قبلی و با میل و رغبت در اوقات فراغت انجام می‌گیرد. تفاوت تفریح و کار در وضع، حالت و احساسی است که در دو محل اشاره شده به افراد دست می‌دهد. تفریح با اوقات فراغت یکی نیست، ولی با آن رابطه‌ای نزدیک دارد. هر تفریحی در اوقات فراغت انجام می‌گیرد، ولی همه اوقات فراغت صرف تفریح نمی‌گردد. از مسائل مهم زندگی، تفریح است. نیاز به تفریح، طبیعی و فطری است و باید در تمام دوران عمر برآورده شود و برآوردن آن برای مردم لذت‌بخش و نشاط‌آور است. هرچه کارها و فعالیت‌های اجتماعی، تلاش‌های تحصیلی و حرفه‌ای بیشتر باشد، احتیاج به تفریح شدیدتر احساس می‌گردد. چون اعصاب خسته می‌شود، تفریح نیروی تازه‌ای می‌دهد و انسان برای کار و فعالیت آمادگی بیشتری پیدا می‌کند.

بی‌توجهی به این مسئله‌ی مهم حیاتی، خطرات زیادی را به دنبال خواهد داشت، زیرا اگر وسایل تفریح سالم به قدر نیاز در دسترس مردم نباشد، اکثر مردم به نام تفریح به بی‌بندوباری کشیده شده و به دام‌های خطرناکی چون الکل، مواد مخدر و قمار می‌افتند. اسلام برای ارضای گزینه‌ی تفریح، اهمیت فراوانی قائل است و پیروانش را به تفریحات سالم رهبری کرده و از تفریحات و سرگرمی‌های خطرناک بر حذر داشته است. اینک به برخی از مظاهر تفریحات سالم اشاره می‌کنیم:

- ورزش و بازی

ورزش و بازی از تفریحات سالم، سودمند و نشاط‌انگیز است و در تأمین سلامتی و بهداشت جان و تن اثر زیادی دارد. خوشبختی افراد با سلامت روح و بدن او ارتباط مستقیم دارد و اهمیت ورزش به این است که بدن را نیرومند می‌سازد و در حفظ و استمرار سلامتی آن نقش موثری دارد و از آنجا که روح و جسم روی هم تأثیر متقابل دارند و سلامتی بدن به سلامتی روح کمک می‌کند و سلامتی روح هم به سلامتی بدن تعادل می‌بخشد. بعد دیگر، اهمیت ورزش است. پروفیسور بایرد می‌گوید: "ورزش ۲۰ الی ۵۰ درصد از میزان بستری شدن افراد در بیمارستان می‌کاهد" (محرّم‌زاده، گروه تربیت بدنی، دانشگاه ارومیه).

• تفرّج

تفرّج شامل کلیه تفریحاتی است که در خارج از محیط‌های بسته و محدود انجام می‌گیرد. از مناسب‌ترین منابعی که می‌توانند کیفیت تفرّج را بالا برند، می‌توان مناطق طبیعی و کمتر تغییر یافته را نام برد که هنوز جنبه‌های زیبایی‌شناسی خود را حفظ کرده‌اند. به منظور بهره‌جستن کاملتر افراد از تفریح و تفرّج بایستی شرایط لازم از جمله تنوع فرم و عملکرد معماری ایجاد گردد. ایجاد محیط‌های دور از هرگونه اجبار و ایجاد امکانات همگون و متناسب و سازگار برای کلیه افراد در سنین مختلف می‌تواند تأثیر شگرفی در فعالیت‌های تفریحی افراد داشته باشد.

در ۵۰ سال اخیر تراکم جمعیت در شهرها و فشار زندگی ماشینی موجب خستگی روحی افراد شده و تنها راه گریز از این ناگریزی، گرایش مردم به تفریح و خصوصاً تفریحات سالم است. تا بدین‌گونه تعادلی بر تأثیری قهری ماشینیزم گردد. تمامی مردم نیازمند تفریح‌اند، لیکن برآورد این نیاز می‌بایستی توأم با استفاده‌های معنوی و مادی باشد، از این‌رو برای هر طبقه و هر سن، تفریحی مطابق با مقتضیات سن آنان، چه از نظر احتیاجات بدنی و چه از نظر فراگیری مسائل مورد توجه قرار می‌گیرد.

• اوقات فراغت

در زبان فارسی معمولاً به جای فراغت کلمه تفریح را به کار می‌برند و به معنی خوشی و لذت است. فراغت در لغت به معنی آسایش، آسودگی، استراحت و آرامش می‌باشد (معین، ۱۳۸۲) فراغت از ریشه فرغ به معنی خالی‌شدن و تهی‌گشتن است و به معنی آسوده‌شدن از چیزی به کار برده می‌شود.

«فراغت فعالیت است که صرف‌نظر از وظایف شغلی، خانوادگی و اجتماعی، فرد به میل خود به منظور استراحت و تجدید قوا و سرگرمی و یا وسیع‌تر ساختن دانش و اعمال استعدادهای خلاقه وجودش به انجام آن می‌پردازد» فراغت، آسودگی از کار یا وقت آزاد یا اوقات خارج از وظایف رسمی و اجباری افراد تلقی می‌گردد. در یک جمله می‌توان اوقات فراغت را اوقات آزادی دانست.

تأثیر اوقات فراغت در معماری منطقه

پدیده بزرگ تمدن حاضر - اوقات فراغت - احتیاج به پژوهش و کشف یک معماری نوین دارد. فضاهای ویژه تعطیلات بر حسب پتانسیل‌ها، تکنولوژی، عملکرد، اقتصاد و زیباشناختی در بسترهای مختلف شکل می‌گیرند. وسعت اوقات فراغت و تفریح سیاسی ساختمان‌ها را از لحاظ کیفیت، شکل و مقیاس دگرگون ساخته است. این دید نوین فرم‌های جدیدی را در گردهمایی انسان‌ها، روابط بین آنها و همچنین برداشت‌های نوینی را در معماری و شهرسازی ایجاد می‌کند.

تنوع محیطها و پتانسیل‌های موجود در هر محیطی و همچنین سلیقه‌ها و خواسته‌های افراد استفاده‌کننده باعث تغییر شکل محیط و تنوع خواسته‌ها که نیازمند کالبد جدید و متنوع هستند تا بتوانند محیطی نوین، انسانی و سازگار را با طبیعت ایجاد نمایند. محیط و بستری، معماری و کالبد خاص خودش را می‌طلبد و تأثیر متقابل اوقات فراغت به عامل فوق، باعث ایجاد معماری نوین به نام «معماری وقت آزاد» گفته است. عمده‌ترین فعالیت‌های اقتصادی که حول این محور و این صنعت انجام می‌گیرد، سرمایه‌گذاری‌های ساختمانی عمرانی هتل، جاده، فرودگاه است (پاپلی یزدی و ستایی، ۱۳۸۵).

تأثیر اوقات فراغت در اشتغال‌زایی و عمران منطقه

گذراندن اوقات فراغت نیازمند خدمات جنبی از قبیل تفریحی، ورزشی، سرگرمی، ادامه مایحتاج، ارائه لوازم یدکی و... دارد. چه وقت آزاد از نوع روزانه (شهری) باشد و چه از نوع هفتگی (خارج شهری)، ارائه این خدمات موجب ایجاد مشاغل پیرامون وقت آزاد خواهد بود. آمد و شدهای مکرر به منطقه و نیز حرف جدید به وجود آمده خود نیاز به تأسیساتی از قبیل خیابان یا جاده، برق‌رسانی، آب‌رسانی، تأمین بهداشت، ایجاد فضای سبز و... دارند که دست‌یابی به آنها نیز موجب ایجاد بازارکار و در کل باعث ساماندهی منطقه می‌گردد.

چنین ساماندهی‌ای نه تنها نیاز افراد مشغول گذراندن وقت آزاد را برآورده می‌سازد، بلکه باعث عمران و آبادی منطقه نیز خواهد شد. شهرهای توریستی، پارک‌های درون شهری و بیرون شهری، شهرهای زیارتی و... بهترین نمونه‌ها برای اثبات این مدعا هستند. تأسیسات و خدمات به وجود آمده، دلیلی خواهند بود برای جذب بیشتر افرادی که نیاز به گذراندن اوقات فراغت دارند و از طرفی هر چه افراد بیشتری جذب منطقه گردند، باعث ایجاد مشاغل جدیدتر و در نتیجه عمران بهتر منطقه خواهند شد و این دور و تسلسل همواره ادامه داشته و مکمل یکدیگرند.

ناگفته نماند که ایجاد پارک یا شهری توریستی یا مذهبی و خدمات تأسیساتی و رفاهی پیرامون آنها، هزینه بسیاری را دربر خواهند داشت که به زودی نه تنها بازگردانده می‌شوند، بلکه سودرسان هم خواهند بود و این رمز موفقیت شهرها یا کشورهای توریست‌پذیر و زیارتی است.

روش هاوالگوها کمپینگ خارجی در اروپا و آمریکا

ریزورت شامونی، فرانسه (Chamonix Resort, France)

- **موقعیت:** در شمال غربی کوهستان آلپ، در مون بلان، کشور فرانسه این منطقه که حدوداً ۱۵ کیلومتر از مرزهای دو کشور ایتالیا و سوئیس فاصله دارد، از حدود ۲۵۰ سال پیش به عنوان مرکزی توریستی شناخته شده است. این مجموعه محل برگزاری اولین المپیک زمستانی در سال ۱۹۲۴ بود که البته از آن زمان تا به حال دچار تغییرات بسیاری شده است. شامونی ریزورتی چهار فصل است که القاب «پایتخت کوهنوردی جهان در تابستان» و «ملکه اسکی جهان در زمستان» را به دنبال دارد.

- **بخش‌های اصلی مجموعه**

- بخش اقامتی که شامل طیف گسترده‌ای از هتل‌ها، شال‌ها، آپارتمان‌ها، محوطه‌های کمپینگ (چادرزنی)، خوابگاه‌ها
- فضاهای فرهنگی

- مجموعه سینمایی
- موزه آلپاین
- مرکز نمایشگاهی
- فضاهای تجاری که شامل راسته خرید در بخش مختص به پیاده در محدوده مرکزی مجموعه
- فعالیت‌های زمستانی شامل انواع اسکی در پیست‌ها و طبیعت
- هلی اسکی
- اسنوبورد
- پیاده‌روی در برف
- اسکیت روی یخ
- پاراگلایدینگ
- سورت‌مه سواری

ریزورت اسنومس، آمریکا (Snowmass Resort, USA)

- **موقعیت:** در مجاورت دهکده قدیمی اسنومس در ۲۰ کیلومتری اسپن، در ایالت کلرادو، در کشور آمریکا مساحت زمین آن ۲/۶۶ کیلومترمربع (شامل ۶۶ کیلومترمربع خشکی و ۲/۰ کیلومتر مربع آبی) است. این مجموعه، سومین ریزورت اسکی محبوب در آمریکاست که دهکده قدیمی اسنومس را به چمنزار ELK که منطقه‌ای حفاظت‌شده در ارتفاعات کوهستان است، پیوند می‌دهد. محور اصلی فعالیت‌های این ریزورت اسکی و ورزش‌های زمستانی است، اما کاملاً حالت چهار فصل دارد.

• بخش‌های اصلی مجموعه

- بخش اقامتی که شامل هتل‌ها، سوئیت‌ها، ویلاها و آپارتمان‌های متعدد است.
- فضاهای پذیرایی که شامل رستوران‌ها و کافی‌شاپ‌هاست.
- تفریحگاه‌های عمومی
- مرکز کودکان
- فضاهای تجاری
- فضاهای کنفرانس

• فعالیت‌های مجموعه

- انواع اسکی
- اسنو بورد
- اسکیت روی یخ
- تیوب سواری بر برف
- برف‌پیمایی
- دوچرخه سواری در برف

- سورت‌مه سواری
- یخ‌نوردی
- بانجی جامپینگ
- پینت‌بال
- بازدید از طبیعت زمستانی
- سوارکاری در برف
- ماهی‌گیری
- کمپینگ زمستانی
- گلف
- بالون سواری
- دوچرخه سواری کوهستان
- اسکیت‌بورد
- طبیعت‌گردی
- کوه‌نوردی
- پیاده‌روی
- پارا‌گلایدرینگ
- تور جیپ سواری
- سوارکاری
- پینت‌بال
- مدرسه کودکان در طبیعت

این مجموعه بر اساس اصول توسعه پایدار شکل گرفته و دارای استاندارد LEED است.

اصولی که در این رابطه در طراحی این پروژه رعایت شده‌اند شامل:

۱. کاهش مصرف انرژی در مجموعه
۲. حداقل تأثیر مخرب و آلودگی در محیط زیست
۳. ایجاد تعادل بین طبیعت، استراحت، آرامش و ورزش

روش‌ها و الگوها کمپینگ خارجی در آسیا و آفریقا

شهرک سان‌سیتی در آفریقای جنوبی

حدود ۲ ساعت فاصله از پروتوریا تا سان‌سیتی است. سان‌سیتی در واقع یک شهر نیست، بلکه یک مجتمع بزرگ توریستی مانند نمک‌آبرود است که در یک پروژه عظیم به صورت یک شرکت تفریحی در آمده است. یکی از مکان‌های تفریحی آن (entertainment center) است که در واقع محلی سر پوشیده و شامل امکانات مختلف تفریحی از جمله کازینو، شهر بازی کودکان، سالن کنسرت، سینما، انواع رستوران‌های بین‌المللی، مراکز خرید صنایع دستی و سالن‌های بازی گروهی مانند بیینگومی می‌باشد. بیینگومی مانند دبلنا است که شما در یک سالن ۱۰۰ نفری نشسته و گروهی دبلنا بازی می‌کنید. معروف‌ترین

قسمت سان‌سیتی محوطه پل فیلهای آن است، که از مجسمه فیله در اندازه واقعی در اطراف قرار دارد و در دیواره کوه سنگ تراشه‌هایی از حیوانات مختلف وجود دارد. در شب و در زمان‌های مختلف سیستم ویراتوری که در زیر این پل قرار دارد حرکت می‌کند و دود همه جا را می‌گیرد. در چشم مجسمه‌های کوه چراغ‌هایی وجود دارد که روشن و خاموش می‌شوند و یک آب-نمای زیبا با مجسمه‌های میمون هم در این کوه تعبیه گردیده است.

مدینه الجمیرا در دبی

مدینه الجمیرا در حدود ده سال پیش به عنوان مجموعه‌ای از دبی بهره‌برداری شد. معماری این شهر تقلیدی از بادگیرهای ایرانی بود و روزگاری نیز لقب یزدی را به خود گرفت. شهری که بر روی آب قرار داشت، اما در این میان با توجه به سرعت روزافزون علم و دانش معماری پروژه‌هایی از این قبیل به سرعت رو به فرونی یافت. مدینه جمیرا (در فارسی به معنی شهر زیبا) با مساحت بیش از ۴۰ هکتار، بزرگ‌ترین تفریح‌گاه مجلل در دبی، امارات متحده عربی است. طراحی این تفریح‌گاه با الهام از شهرهای سنتی مناطق عرب‌نشین بوده است. مالک مدینه جمیرا، شرکت جمیرا است که مالکیت تنها هتل ۷ ستاره جهان را نیز داراست.

این تفریح‌گاه دارای دو هتل بوتیک به نام‌های «القصر» و «مینا السلام» است که بیش از ۴۰ رستوران لوکس و کلاس جهانی دارد. همچنین یک بازار به نام «سوق مدینه جمیرا» نیز در مدینه جمیرا قرار دارد. به گفته بسیاری، از لوکس‌ترین استراحت‌گاه‌های جهان است. مدینه جمیرا در پایان خیابان جمیرا و در ۱ کیلومتری برج‌العرب، هتل جمیرا بیچ و پارک آبی وایلد وادی قرار دارد. فرودگاه بین‌المللی دبی در فاصله زمانی ۳۰ دقیقه‌ای این استراحت‌گاه قرار دارد.

نمونه‌های داخلی کمپینگ در ایران

مجموعه توریستی، تفریحی، سیاحتی و تجاری زوزان سقز

این مجموعه که در نوع خود بزرگترین مجموعه در غرب کشور به شمار می‌رود، در ابتدای جاده سقز به بانه در حال ساخت است. مجموعه مذکور با پیشرفت فیزیکی ۳۰ درصد در زمینی به مساحت ۱۲ هکتاری ساخته می‌شود. مجموعه توریستی، تفریحی، سیاحتی و تجاری زوزان سقز شامل امکاناتی همچون مجتمع تجاری با بیش از یک هزار و ۵۰۰ مغازه در سه بلوک (a-b-c)، هتل چهار ستاره، هتل آپارتمان، نمایشگاه دائم و صنایع‌دستی، سوئیت اقامت، آلاچیق، رستوران‌های مدرن، سفره‌خانه سنتی، سینما روباز و آمفی تئاتر، شهربازی مدرن، پارکینگ، خدمات آتش‌نشانی و بهداشتی، انتظامی، بانک، آب‌نما، سالن جلسات و مراسمات، تالار، باغ، پیست اسب‌دوانی است.

مشخصات پروژه

- بازارچه عرضه مستقیم کالاهای تجاری و مصرفی و غرفه‌های متفرقه جهت عرضه تولید محصولات محلی و سقزشناسی
- دو هتل ۴ ستاره
- خدمات تفریحی سیاحتی و گردشگری، پارک‌بازی و فضاهای تفریحی

- سوئیت، کمپیگ ارزان قیمت، خانه کاشانه، هتل آپارتمان، آلاچیق‌های خاص جهت اقامت یک روزه با امکانات لازم برای خانواده‌ها
- مجموعه بازی‌های کامپیوتری جهت سرگرمی‌های ورزشی و بازی‌های الکترونیکی و شهر بازی برای کودکان و نوجوانان
- خدمات پذیرایی و تالارهای عروسی و شادی و تالار باغ و رستوران باغ و رستوران‌های متنوع کافی‌شاپ، تریا و بوفه، قهوه‌خانه‌های سنتی
- محل نمایشگاه‌های موقت و دائمی و سالن همایش‌های منطقه‌ای و ملی، واحدهای فرهنگی و هنری و کتابخانه
- خدمات اداری و بانکی، بهداشتی، مسجد، پست آتش‌نشانی، و سرویس بهداشتی، پارکینگ در چندین زون و آشیانه زباله، تصفیه‌خانه، سرای‌داری ساختمان مدیریت، خدمات ایمنی و انتظامی، آژانس ایاب و ذهاب و خدمات باربری و شهری، انبار مرکزی مجموعه، آژانس توریستی.
- خدمات خودرویی و یدکی
- سالن‌های چندمنظوره تجاری
- پارکینگ زیر مجموعه تجاری و پارکینگ روباز

شهرک توریستی نمک آبرود

نمک‌آبرود شهرکی گردشگری و ویلایی در استان مازندران است. شهرک نمک‌آبرود بین راه چالوس به تنکابن در ۱۲ کیلومتری چالوس قرار دارد. مجموعه توریستی نمک‌آبرود یکی از محدود مراکز گردشگری در کشور است که به خاطر موقعیت آب و هوایی، جغرافیایی و امکانات موجود در آن سالانه میزبان تعداد بی‌شماری از گردشگران داخلی و خارجی (بالغ بر ۲ میلیون نفر) بوده و این ظرفیت را دارد که برای پاسخگویی هرچه بهتر به انتظارات مسافران، امکانات رفاهی و تفریحی بیشتری در آن تمرکز یابد.

بر همین مبنا این شرکت در نظر دارد در راستای برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور مبنی بر توسعه صنعت گردشگری نسبت به احداث و راه‌اندازی یک مجموعه فرهنگی و تفریحی و توریستی مدرن در ضلع شمالی شهرک نمک‌آبرود با هزینه‌ای بالغ بر ۴۰ میلیارد تومان اقدام نماید که در فاز اول آن سه دستگاه رول کاستر، سقوط آزاد و قایق‌سواری ساخت شرکت «اینتامین» سوئیس و یک دستگاه فرفره چرخشی ساخت شرکت «هوس» آلمان خریداری و در مجموعه مذکور راه‌اندازی می‌گردد.

امید است این طرح همانند دیگر پروژه‌های تفریحی که تاکنون توسط این شرکت انتخاب و راه‌اندازی شده است به خاطر جذابیت فوق‌العاده آن باعث افزایش تعداد مسافر و گردشگر به شهرک نمک‌آبرود و نهایتاً توسعه اشتغال زایی و رونق اقتصادی منطقه می‌شود.

روش تحقیق

روش تحقیق در پژوهش حاضر به ویژه در مطالعات مبانی نظری، به صورت کتابخانه‌ای و با استفاده از اسناد و طرح‌های بالادست صورت خواهد گرفت. همچنین در بخش‌هایی از کار که نیاز به مشاهدات میدانی و برداشت مستقیم اطلاعات می‌باشد،

کار تحقیق به کمک بازدید از منطقه مورد بررسی و جمع‌آوری اطلاعات، به صورت روش پیمایشی؛ با ابزار پرسشنامه انجام گرفته و در چارچوب جدول توصیفی-تحلیلی SWOT مورد بررسی قرار خواهد گرفت. از طرفی با توجه به استفاده روزافزون از شبکه جهانی اینترنت و به دلیل تازگی موضوع، جهت آگاهی‌یافتن از آخرین دستاوردهای علمی در زمینه پژوهش حاضر، از این باب نیز وارد عمل شده و از بانک‌های اطلاعاتی و شبکه‌های کامپیوتری، ماهواره‌ای و... نیز استفاده خواهد شد.

روش تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق

در تجزیه و تحلیل اطلاعات در پژوهش حاضر؛ از روش‌های تحلیل گرافیکی نقشه‌های موجود، با استفاده از نرم افزارهای؛ AutoCAD & 3Ds Max و برای تحلیل و ارائه راهبرد نیز، از روش تحلیلی QSPM در جدول توصیفی-تحلیلی SWOT، استفاده شده است.

با توجه به اینکه روش تجزیه و تحلیل در این پژوهش با استفاده از جدول توصیفی-تحلیلی SWOT و نرم افزارهای AutoCAD Max & 3Ds به صورت ترکیبی خواهد بود، بر این اساس برای برنامه‌ریزی و طراحی راهبردی کمپ تفریحی، توریستی، ورزشی، گردشگری شهرستان ملایر در ابتدا معیارهای لازم (تحلیل کالبدی و نهادی، ساختاری، تاریخی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی) امتیازدهی شده و این منطقه پس از وزن‌دهی طبق معیارها و پرسشنامه‌ی طراحی شده (توسط مسئولین گردشگری میراث فرهنگی-گردشگری) با نرم‌افزار AutoCAD مکان‌یابی، طراحی و برنامه‌ریزی گردیده است و وزن‌دهی طبق ماتریس تعیین شده در جدول SWOT داده شده است.

بررسی و شناخت وضعیت موجود منطقه مورد مطالعه

استان همدان با وسعت ۱۹۴۹۳ کیلومتر مربع و حدود ۱/۲۱ درصد از مساحت کل کشور، در غرب ایران در ناحیه طبیعی شمال غرب و در پیش‌کوه‌های زاگرس قرار دارد. استان همدان در ۳۳° و ۵۹' تا ۳۵° و ۴۸' عرض شمالی و ۴۷° و ۳۴' تا ۴۹° و ۳۶ طول شرقی از نصف‌النهار گرینویچ واقع شده است. ۱. حدود قلمرو و محدوده‌های جغرافیایی استان همدان بر اساس آخرین تقسیمات کشوری به این شرح است: از شمال محدود به استان زنجان، از شرق به استان مرکزی، از جنوب به استان لرستان و از غرب به استان‌های کردستان و کرمانشاه می‌باشد.

بر اساس آخرین تقسیمات کشوری، این استان شامل هشت شهرستان به نام‌های همدان، ملایر، نهاوند، تویسرکان، اسدآباد، کبودرآهنگ، رزن و بهار می‌باشد. همچنین این استان متشکل از ۲۴ شهر و ۲۰ بخش و ۷۰ دهستان است. استان همدان به دلیل موقعیت جغرافیایی و وضع توپوگرافی که دارد، دارای آب و هوای متغیری است و پارامترهای جوی در این منطقه دارای نوسانات نسبتاً شدیدی می‌باشد. منطقه مورد مطالعه از نظر تقسیم‌بندی حوزه‌های آبریز ایران به عنوان زیر حوزه رودخانه کرخه به شمار می‌آید.

معرفی سایت پیشنهادی، تحلیل و ارائه یافته ها و آزمون فرضیات تحقیق

در این پروژه محدوده‌ی سایت در کنار دریاچه واقع شده است، این منطقه مشرف بر دریاچه سد شهر چای قرار دارد که چشم‌انداز زیبایی به این منطقه می‌دهد. در نتیجه این منطقه در تابستان با آرایه خدمات ساحلی و ورزش‌های آبی و در زمستان با آب و هوای خاص کوهپایه‌ای خود می‌تواند گردشگران زیادی را به خود جلب کند. باید توجه داشت که از توان‌های بالقوه محیطی در کشور و در هر ناحیه متناسب با امکانات آن بهره برد و در این میان ارزشمند کردن منابع و استعدادهای توریستی مناطق، از طریق سرمایه‌گذاری در این بخش، توسعه ناحیه‌ای را به مقصود می‌رساند.

اهداف مورد نظر طراحی سایت

- ۱) احداث و بهره‌برداری از مجتمع خدماتی، رفاهی بین‌راهی جهت رفع نیازهای مسافری و رانندگان عزیز و بهبود وضعیت آرایه خدمات به گردشگران محترم
- ۲) توسعه و عمران منطقه از نظر امکانات رفاهی، فرهنگی، اجتماعی، تفریحی و ورزشی
- ۳) کارآفرینی و ایجاد اشتغال برای افراد نیازمند کار
- ۴) تولید سرمایه و ایجاد روحیه سازندگی
- ۵) امتیاز رتبه گردشگری استانی در مقایسه با استان‌های مجاور
- ۶) معرفی جاذبه‌های طبیعی کشور به خصوص استان همدان (شهرستان ملایر) در نتیجه احداث و برنامه‌ریزی و طراحی شهرک توریستی ایران کوچک
- ۷) معرفی توانمندی‌های قبایل ایران زمین از جمله، لر، ترک، کرد عرب، بلوچ، گیلکی، و... در نتیجه احداث شهرک توریستی
- ۸) معرفی جاذبه‌های گردشگری شهرستان ملایر با ایجاد شهرک توریستی
- ۹) معرفی فرهنگ غنی کشور در نتیجه با احداث مکان فرهنگی
- ۱۰) جلوگیری از آلودگی محیط زیست در نتیجه با طراحی فضای سبز و ایجاد دریاچه‌های مصنوعی و استخرهای روباز
- ۱۱) اقامت مسافری و رانندگان محترم، همچنین کارشناسی صنایع با احداث هتل پنج ستاره با متد و استانداردهای بین‌المللی
- ۱۲) ایجاد روحیه نشاط و بالندگی و به خصوص در بین نوجوانان و جوانان برومند سرزمین ایران اسلامی با احداث باشگاه‌های ورزشی نظیر اسب سواری، تنیس، دوچرخه سواری و پیست...
- ۱۳) ایجاد روحیه نشاط برای فرزندان ایران اسلامی و در نتیجه آن پر نمودن اوقات فراغت خانواده‌های گرامی با احداث شهرسازی سرپوشیده تفریحی، ورزشی و...
- ۱۴) فراهم نمودن امکانات پزشکی مجهز برای استفاده هموطنان حادثه دیده با احداث درمانگاه، اورژانس مجهز و...
- ۱۵) دسترسی مسافری به کلیه امکانات مهیا شده در شهرک گردشگری به جهت موقعیت بسیار مناسب محل پروژه و زمین مربوطه

چشم انداز سایت

مناظری که از سایت مورد نظر به اطراف داریم شامل:
چشم‌اندازی که به دامنه‌ها و قله‌ها منتهی می‌شود.

چشم‌اندازی که به خود دریاچه و سواحل آن که پوشیده از گیاهان می‌باشد.

چشم‌اندازی که به سمت شهر می‌باشد.

در شمال مناظر شمال سایت دریاچه می‌باشد که به این منطقه زیبایی فوق العاده‌ای داده است. در جنوب مناظر رشته کوه-های جنوب شهر همراه با دامنه‌هایی که به موازات شهر و سایت کشیده شده اند.

علت انتخاب سایت

شهرستان ملایر (بام ملایر) از توابع شهرستان همدان یکی از مناطقی است که دارای اکسیژن خالص است که به عنوان یکی از منطقه نمونه گردشگری استان معرفی شده است اما، عدم وجود امکانات زیرساختی گردشگری سبب گمنامی این منطقه در میان گردشگران شده است. دره‌های سرسبز بام ملیان و چشمه‌های متعدد آب شیرین مانند چشمه کانی‌تابر و چشمه‌های زیبایی خاصی را برای این منطقه به ارمغان آورده است.

با توجه به اینکه تبدیل این منطقه به عنوان منطقه‌ی نمونه‌ی گردشگری در سال ۱۳۸۷ تصویب شده است، تبدیل «بام ملایر» به منطقه‌ی نمونه‌ی گردشگری نیازمند آماده‌سازی زیرساخت‌های مناسب از جمله راه‌های استاندارد و هتل‌های اقامتی مناسب است، همچنین وجود عناصر مختلف طبیعی همچون کوه، دریاچه، رودخانه و جنگل در کنار هم، این منطقه را مساعد و مناسب برای جذب گردشگر معرفی کرده است. مناطق کوهستانی محدوده، کنار دریاچه و... همه پتانسیل خوبی برای گردشگری دارند.

دسترسی‌های سایت

۱- دسترسی خشکی

۲- دسترسی آبی

دسترسی آبی:

می‌توان با استفاده از قایق از نواحی شرقی و غربی سایت به آن دسترسی داشت.

دسترسی خشکی:

این طرح بر اساس ساختار شبکه اصلی خیابان‌های موجود شکل گرفته است که متشکل از یک حلقه اصلی است. حلقه اصلی به ورودی شهرک پیوند می‌خورد. این حلقه در گوشه جنوب شرقی قرار گرفته است و جهت تکمیل راه‌های ارتباطی یک بلوار جنوبی-شمالی- جنوبی در مرکز شهرک به عنوان مرکز محور جهت ارائه خدمات مورد نیاز و یک بلوار شرقی-غربی نیز برای دسترسی آسان‌تر علاوه بر راه‌های فرعی در داخل سایت برای بازدیدکنندگان پیش‌بینی شده است.

جنس خاک سایت

محدوده فعلی شهر ظاهراً بر روی آبرفت متشکل از دانه‌های شن و ماسه همراه با رس بنا شده و آبرفت به صورت منفصل بوده و لایه‌ای به صورت رس خالص یا به صورت جوش در آن مشاهده نمی‌گردد.

معرفی کلی مجموعه سایت

- سایت طراحی شده بام ملایر که شامل عرصه‌های اقامتی و عرصه‌های عمومی (دوچرخه و...) می‌باشد، با مشخصاتی شامل:
- کمپ طراحی شده شامل بازارچه عرضه مستقیم کالاهای تجاری و مصرفی و غرفه‌های متفرقه جهت عرضه تولید محصولات محلی
 - هتل پنج ستاره
 - خدمات تفریحی سیاحتی و گردشگری، پارک بازی و فضاهای تفریحی
 - سویت، کمپینگ ارزان، خانه و کاشانه، هتل آپارتمان، آلاچیق‌های خاص جهت اقامت ۱ روزه با امکانات لازم برای خانواده‌ها
 - مجموعه بازی‌های کامپیوتری جهت سرگرمی‌های ورزشی و بازی‌های الکترونیکی و شهر بازی برای کودکان و نوجوانان
 - خدمات پذیرایی و تالارهای عروسی و شادی و تالار و باغ و رستوران‌های متنوع، کافی شاپ، بوفه و...

بررسی کاربری های سایت

- پارکینگ
- سالن کنفرانس
- محدوده‌هایی جهت استقرار چادرها - آلاچیق استراحتی
- محدوده‌هایی جهت استقرار اتومبیل های کاروان
- رستوران
- هتل
- کافی شاپ
- زمین گلف
- زمین فوتبال، تنیس و ...
- کارتینگ
- فضای سبز
- محل بازی کودکان
- زمین های ورزشی چند منظوره
- ساختمان اورژانس

اصولی که در این پروژه رعایت شده است شامل

۱. کاهش مصرف انرژی در مجموعه
۲. حداقل تأثیر مخرب و آلودگی محیط زیست
۳. ایجاد تعادل بین طبیعت، استراحت، آرامش و ورزش
۴. نمازخانه

نتیجه گیری

در این فصل مروری بر تجربیات ایران و جهان در زمینه کمپینگ انجام شده است که هدف از ذکر هر نمونه این است که چگونه یک کمپ ورزشی با پتانسیل‌های گردشگری و یا یک منطقه می‌تواند با چهار نگرش اجتماعی، طبیعی، فضایی و اقتصادی اهداف اصلی پروژه را جابگو باشد. تعدادی از این مراکز دارای اهمیت بین‌المللی و تعدادی نیز دارای اهمیت کشوری و منطقه‌ای هستند.

توسعه هر منطقه با توجه به پتانسیل‌های هر منطقه صورت می‌گیرد و پس از آن باید برای اجرا به این موارد پردازیم. تبلیغات و انتخاب مناسب فعالیت‌ها مکملی برای فصلی کردن منطقه، ایجاد فضای سرمایه‌گذاری، ارابه فعالیت‌های مختلف برای تمامی طبقات مصرف‌کننده می‌باشد که در این راستا باید پتانسیل‌های فرهنگی و آداب و سنن منطقه شناخته شود و همچنین باید زیرساخت‌هایی مانند توسعه شبکه پیاده و ایجاد راه‌های مناسب پیاده بهبود یابند.

اقامتگاه‌های گردشگری امروزه نقش مهمی را در توسعه و جذب گردشگران ایفا می‌نمایند. این نقش دارای ابعاد گسترده اقتصادی، اجتماعی، تفریحی و اکوتوریستی بوده و گردشگران خواستار اقامتگاه در محیط‌های طبیعی، باز و ارزان و با تسهیلات مناسب می‌باشند.

طبق تعریف دایره‌المعارف بریتانیکا یک فعالیت تفریحی که شرکت‌کنندگان با استفاده از چادر و یا وسایل نقلیه سازگار با این فعالیت و یا سازه‌های طراحی شده مخصوص یک اقامت موقت را در پی گیرند. واژه کمپ، معمولاً به محدوده‌ای اطلاق می‌شود که به صورت فردی، خانوادگی، گروهی و یا واحدهای نظامی در آن اطراق می‌کنند. در واقع کمپینگ‌ها، استراحتگاه‌هایی هستند که در بین راه‌ها و یا در مناطق دیدنی و خوش آب و هوا احداث می‌گردند و دارای ویژگی‌هایی مختلفی می‌باشند. از جمله نزدیکی به نقاط دیدنی و جاذبه‌های گردشگری، اقامت ارزان‌قیمت، اقامت موقت، ارائه و امکانات و خدمات تفریحی و...

طرح احداث کمپینگ‌ها بر اساس آن یک سری الگوهای طراحی و ضوابط فنی تهیه می‌شود. در طرح کالبدی ملی، کشور به ۱۰ منطقه تقسیم شده و راهبردها و سیاست‌های توسعه هر بخش از منطقه از جمله گردشگری تعریف و تعیین شده است. در بررسی تجارب جهانی در زمینه کمپینگ و به منظور شناخت و استفاده از تجارب ایجاد کمپینگ در کشورهای خارجی، ۱۶ کشور مطرح و فعال در این زمینه انتخاب شده و در هر کدام از کشورها نیز چند نمونه کمپینگ برتر، جهت بررسی تعیین و سپس به بررسی امکانات تأسیسات و تجهیزات و ویژگی‌های کالبدی و نیز مقررات آنها پرداخته شد. کشورهای انتخاب شده شامل: آلمان، آمریکا، اسپانیا، استرالیا، انگلیس، اسکاتلند، پرتغال، ترکیه، سوئیس، فرانسه، کانادا، مالزی، مصر، هلند، هند و یونان می‌باشند.

قوانین و مقررات رایج در کمپینگ‌ها مشتمل بر مواردی از قبیل اینکه: تعداد وسایط نقلیه (R. V) در هر ساعت محدود خواهد بود و نیز وسایل نقلیه شخصی باید در پارکینگ‌های تعبیه شده پارک شوند و... می‌باشد. در سطح‌بندی کمپینگ‌ها اهداف و معیارهای مختلفی در نظر گرفته می‌شود که عبارتند از آستانه‌های خدماتی مورد نیاز گردشگران، انعطاف‌پذیر بودن تأسیسات، تجهیزات و امکانات گردشگری، طراحی اقامتگاه‌ها با شرایط اقلیمی و محیطی. اندازه و ظرفیت‌پذیری کمپینگ‌ها، با ملاحظات اقلیمی و اکولوژیکی و نیز با توجه به عواملی از قبیل نوع تقاضای گردشگری، تعیین ظرفیت و سطح‌بندی کمپینگ-ها، طرح‌ریزی شده‌اند. در این مرحله پس از پیش‌بینی عناصر کالبدی مورد نیاز برای هر سطحی از کمپینگ‌ها و عملکردهای آن و با در نظر گرفتن شرایط محیطی و همچنین آستانه‌های ظرفیت‌پذیری کاربری‌های موردنیاز برای ۵ اقلیم، پیش‌بینی

گردیده‌اند. در ارتباط با الگوی طراحی، سه نوع الگو وجود دارد که هریک ویژگی‌های خاص خود را دارا می‌باشند. در اینجا به ذکر آنها به صورت موردی، اشاره می‌گردد.

الف) الگوی طراحی کمپینگ‌های کوهپایه‌ای

ب) الگوی طراحی کمپینگ‌های دشتی

ج) الگوی طراحی کمپینگ‌های دره‌ای

مدیریت روش دستیابی به اهدافی است که برای یک سازمان در نظر گرفته می‌شود و وظایفی است که بر عهده مدیر گذاشته می‌شود. مدیریت به معنای برنامه‌ریزی، سازماندهی، نظارت و ایجاد انگیزش است. ارکان مختلف مدیریت در کمپینگ شامل مدیر کمپینگ و جانشین مدیر، مدیر امور حقوقی، مدیر امور بین‌الملل، مدیر امور مالی و اداری، مدیر امور نظارت و ارزشیابی و مدیر امور حفاظت فیزیکی می‌شود که هریک از ارکان‌های مذکور وظایفی برعهده دارند.

در نتیجه قطعه مورد نظر ما بام ملایر همان‌طور که در فصل‌های گذشته گفته شده است، یکی از شهرهای زیبای استان همدان است که شهرستان ملایر از نظر جمعیت پس از شهرستان همدان دومین رتبه را در استان دارد و با وسعتی معادل ۳۲۱۰ کیلومترمربع، محدوده‌ای بالغ بر ۱۶/۹ درصد از کل وسعت استان را به خود اختصاص داده است که در این قطعه طراحی شده که مساحت آن نزدیک ۸۲ هکتار می‌باشد و با اهداف ایجاد مراکز اکوتوریسم که در آن طبیعت، ورزش، فرهنگ با هم پیوند داشته احداث کردیم. سایت برنامه‌ریزی شده بام ملایر شامل عرصه‌های اقامتی و عرصه‌های عمومی و... می‌باشد و به منظور استفاده بهینه از منابع و امکانات بالقوه و تبدیل آن به امکانات بالفعل و افزایش سرانه‌نشین خانواده در فضای سبز شهر و توسعه صحت گردشگری و اکوتوریسم و با توجه به اینکه عده زیادی از شهروندان بدلیل عدم توانایی و وضعیت جسمانی قادر به بازدید از طبیعت زیبای جنگل‌های طبیعی مذکور نمی‌باشند و محیط طبیعی مذکور فاقد عنصر حرکت، صدای آب، مبلمان مناسب و نورپردازی می‌باشد ما با برنامه‌ریزی صحیح با استفاده از مصالح همگن و توافق و پایاپای نمودن عوارض شهرداری با اراضی اطراف از جمله اخذ زمین از هنرستان ابتکار دانشکده خوارزمی جهت ایجاد راه دسترسی مناسب و دریافت مقدار ۲۷ هزار متر مربع زمین از دانشگاه ملایر جهت تأمین پارکینگ عمومی و اخذ ۲۰ هزار متر مربع زمین از فنی و حرفه‌ای (بیمارستان قدیم بنیاد شهید) جهت پارکینگ عمومی و همچنین ایجاد رودخانه و آبشار مصنوعی در فضای پارک مذکور و آبیاری قطره‌ای و ایجاد المان شهدا و باغ موزه مشاهیر و رستوران گردان، کمپ اقامتی ویژه گردشگران خارجی و داخلی، رستوران سنتی، دیوار صخره‌نوردی، مجموعه تفریحی و ورزشی و دروازه ملل و غیره اقدام نمودیم. ساخت و احداث ۱۲/۵ کیلومتر کمربندی فضای سبز پیرامون شهر ملایر شامل بلوار وکیل‌الرعیایا، بام ملایر، جاده سلامت به عرض ۸۰ متر و اجرای عملیات زیرسازی و آسفالت به عرض ۲۴ متر در مجموعه‌های مذکور از جمله اقدامات مهم و موثر که این اقدام زیربنایی در راستای استراتژی تمرکززدایی، کاهش ترافیک و افزایش سرانه فضای سبز می‌باشد، به طوری که با اتخاذ سیاست‌های مناسب و در راستای استراتژی‌های مذکور:

الف) سرانه فضای سبز و نشیمن خانواده‌های در محل‌های مناسب جهت گذراندن اوقات فراغت شهروندان با توجه به افزایش ۴۶۰ هکتاری فضای سبز از ۱۲/۸ به ۱۹/۶ متر مربع افزایش یافته است.

ب) با اجرای کمربندی وکیل‌الرعیایا، بام ملایر، جاده سلامت شرق و غرب ملایر بر اساس یک محور اصلی و پخش‌کننده مناسب به یکدیگر وصل شده و باعث تسهیل در تردد و رفت و آمد شهروندان و کاهش بار ترافیکی شهر و افزایش سرانه معابر از ۲۴/۶ به ۲۶/۸ متر مربع شده است.

نقشه (۱). توپوگرافی شهرستان ملایر

منابع

منابع فارسی

۱. اریسیان، نسرین (۱۳۸۲). شناسایی و معرفی جاذبه‌های اکوتوریسم در شهرستان سمیرم، پایان نامه کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه اصفهان.
۲. امین‌بیدختی، علی اکبر، نظری، ماشاءالله (۱۳۸۸). نقش بازاریابی در توسعه صنعت گردشگری. چشم‌انداز مدیریت، ش ۳۲، ۴۹-۶۸.
۳. بصیری پارسا، نیره (۱۳۹۰). امکان‌سنجی ایجاد کمپینگ در شهر همدان با هدف توسعه صنعت گردشگری. اولین کنفرانس اقتصاد شهری ایران، ۲-۳ آذرماه ۱۳۹۰.
۴. بهرام‌سلطانی، کامبیز (۱۳۶۹). آثار فضای سبز بر بیوکلیمای شهر. فصلنامه علمی سازمان حفاظت محیط زیست، جلد سوم، شماره اول.
۵. پاپلی یزدی، محمدحسین، ستایی، مهدی (۱۳۸۵). گردشگری ماهیت و مفاهیم. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).
۶. دوستی، مرجان (۱۳۷۸). طراحی شهرک فرهنگ و هنر (نیشابور). دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره)، گروه معماری و شهرسازی. استاد راهنما: محمدجواد ثقفی، اساتید مشاور: محمدصابر باقریان، فریبرز حاج سیدجواد. پایان نامه کارشناسی ارشد.
۷. سازمان ایران‌گردی و جهان‌گردی (۱۳۸۰). شناخت ظرفیت‌ها و منابع عمده گردشگری ایران، جلد دوم. تهران: سازمان ایران‌گردی و جهان‌گردی.

۸. سلطانی، پرچین (۱۳۸۱). مجموعه تفریحی- فرهنگی کانون جوانان. استاد راهنما: شادانلو، استاد مشاور: کینوش. پایان نامه کارشناسی ارشد.
۹. عرفانی، گوران (۱۳۸۷). طرح منظر شهری محله جدید دگران سندنجد. نشریه اینترنتی معماری منظر، ش ۲۵.
۱۰. قرخلو، مهدی، رمضانزاده لسبویی، مهدی، گلین شریف‌دینی، جواد (۱۳۸۸). اثرات زیست محیطی گردشگری بر سواحل شهر رامسر. فصلنامه پژوهشی جغرافیای انسانی، سال اول، شماره سوم، ۱-۱۲.
۱۱. قره‌چاهی، عطاءالله، نصیری، افسانه (۱۳۹۱). احداث دهکده ورزش‌های آبی-ساحلی ایران در چابهار، گامی برای توسعه جنوب شرق ایران. اولین همایش ملی توسعه سواحل مکران و اقتدار دریایی جمهوری اسلامی ایران، ۲۸ لغایت ۳۰ بهمن ۱۳۹۱، دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار، منطقه سوم نیروی دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران، کنارک.
۱۲. مرکز آمار ایران (۱۳۷۵). نتایج تفصیلی سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۷۵.
۱۳. مرکز آمار ایران (۱۳۹۰). نتایج تفصیلی سرشماری عمومی نفوس مسکن سال ۱۳۹۰.
۱۴. معین، محمد (۱۳۸۲). فرهنگ فارسی معین. تهران: منصوب.
۱۵. وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداری (۱۳۹۱). طرح جامع و تفصیلی شهر ملایر. اداره راه و شهرسازی ملایر.

منابع لاتین

1. Burns, P. and Holden, A. (1995). Tourism: A new perspective. London: Prentice Hall.
2. Encyclopedia Britanica (1973). Chicago: William Benton.